

Isovuoren tuulivoimahanke, Seinäjoki

Perusteltu päätelmä

Perusteltu päätelmä on yhteysviranomaisen hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista tekemä perusteltu johtopäätös, joka on tehty arviointiselostuksen, siitä annettujen mielipiteiden ja lausuntojen, sekä yhteysviranomaisen oman tarkastelun pohjalta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain nojalla (jäljempänä YVA-laki).

HANKETIEDOT

Hankkeen nimi ja sijainti

Isovuoren tuulivoimahanke, Seinäjoki

Hankkeesta vastaava

Lakeuden Taivaanraapija Oy, Itikanmäenkatu 3, 60101 Seinäjoki

Konsulttina arviointiohjelman laatimisessa on toiminut Ramboll Finland Oy

Yhteysviranomainen

Hankkeen yhteysviranomaisena on toiminut Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Hankkeesta vastaavan kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehtoista

Lakeuden Taivaanraapija Oy suunnittelee tuulivoimapuistoa Seinäjoen keskustasta 7 kilometriä koilliseen, Atrian tehtaan itäpuolelle rajautuen tehtaaseen. Hankkeessa suunnitellaan enintään 8 tuulivoimalan rakentamista. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on 270 metriä ja hankkeen kokonaisteho on enintään 80 MW. Sähkönsiirto tuulivoimalueelta toteutetaan maakaapelein Atrian tehtaan sähköasemalle eikä uusia voimajohtoja ole tarvetta rakentaa. Alueen pinta-ala on noin 715 ha.

Alue on pääosin talousmetsää ja alueella on myös ojittamattomia avosualueita.

Arvioidut vaihtoehdot

VE0: Hanketta ei toteuteta.

VE1: Hankealueelle rakennetaan enintään 8 tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on korkeintaan 270 metriä ja yksikköteho 7-10 MW.

VE2: Hankealueelle rakennetaan enintään 6 tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on korkeintaan 270 metriä ja yksikköteho 7-10 MW.

ASIAN VIREILLETULO

Hankkeesta vastaava Lakeuden Taivaanraapija Oy on saattanut hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (jäljempänä arviointimenettely) vireille toimittamalla ympäristövaikutusten arviointiohjelman (jäljempänä arviointiohjelma) yhteysviranomaiselle 30.3.2023. Arviointiohjelma oli nähtävillä 5.4. - 4.5.2023 ja yhteysviranomaisen antoi siitä lausuntonsa 5.6.2023.

Hankkeesta vastaava toimitti 31.1.2024 yhteysviranomaiselle ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (jäljempänä arviointiselostus) sen käsittelyä ja perustellun päätelmän antamista varten.

Hankkeen arviointimenettelyn tarve määräytyy YVA-lain liitteen 1 kohdan 7) e) *tuulivoimahankkeet, kun yksittäisen laitosten lukumäärä on vähintään 10 kappaletta tai kokonaisteho vähintään 45 megawattia* perusteella.

ARVIINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Yhteysviranomaisen tiedotti arviointiselostuksesta ja sen nähtävillä olosta sekä mielipiteiden ja lausuntojen esittämisen mahdollisuudesta julkisella kuulutuksella 7.2. - 21.3.2024. Kuulutus ja arviointiselostus liitteineen julkaistiin ELY-keskuksen verkkosivuilla <http://www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etela-pohjanmaa> ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla <http://www.ymparisto.fi/isovuorituulivoimaYVA>.

Ilmoitus kuulutuksesta on lähetetty 6.2.2024 kunnille (Seinäjoki) julkaistavaksi niiden verkkosivuilla. Lisäksi arviointiselostuksesta ja sen nähtävillä olosta sekä mahdollisuudesta mielipiteiden ja lausuntojen esittämiseen on tiedotettu Ilkka-Pohjalainen- ja Epari-lehdissä 7.2.2024 julkaistuilla lehti-ilmoituksilla.

Arviointiselostukseen on voinut tutustua kuulemisaikana paperimuodossa Seinäjoen ja Lapuan kaupungin virastotaloilla.

13.5.2024

Arviointiselostuksesta järjestettiin yleisötilaisuus 22.2.2024 Seinäjoella klo 18.00 Seinäjoen kaupungintalon valtuustosalissa, Kirkkokatu 6, 60100 Seinäjoki. Tilaisuuteen oli mahdollista osallistua myös etäyhteydellä Teams-sovelluksen välityksellä. Yhteysviranomaisen ja hankkeesta vastaavan edustajien lisäksi yleisötilaisuudessa oli läsnä 27 henkilöä / mukana etäyhteydellä 22 kuulijaa. Yleisötilaisuudessa esiin nousseita asioita olivat mm. hankkeen alta poistuvan puuston määrä ja hiilinielujen korvaaminen, alueelle rakennettavan tiestön määrä, maisemavaikutukset mm. Hirvijärven itärannalla sekä Nurmon Tepon asuinalueella, hankkeen vaikutukset kiinteistöjen arvoon, tuulivoimaloiden elinkaari sekä yhteisvaikutukset Lamminnevan hankkeen kanssa. Lisäksi keskustelua oli myös rantarakentamisen rakentamismääräyksistä sekä Seinäjoen kaupungin yhteistyöstä Lapuan kaupungin kanssa tuulivoimahankkeiden osalta.

ARVIOINTISELOSTUKSESTA ANNETUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Yhteysviranomaisen pyysi lausunnot arviointiselostuksesta hankkeen vaikutusalueen kunnilta ja muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee. Arviointiselostuksesta toimitettiin yhteysviranomaiselle 16 lausuntoa, 5 asiantuntijakomenttia ja 5 mielipidettä.

Seuraavassa on esitetty yhteysviranomaisen näkemys kuulemispalautteen keskeisestä sisällöstä. Lausunnot ja mielipiteet löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta <http://www.ymparisto.fi/isovuorituulivoimaYVA>. Verkkosivuilla julkaistuihin lausunnoista ja mielipiteistä on poistettu henkilötiedoiksi katsotut tiedot.

Alavuden kaupunki, Ilmatieteen laitos, Kuortaneen kunta, Puolustusvoimat 2. logistiikkarykmentti ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen ilmoitti, että heillä ei ole lausuttavaa tai huomautettavaa arviointiselostukseen liittyen.

Cinia Oy toteaa, että hankealueella ei ole yhtiön radiotaajuuksia käyttäviä tai kaapeleihin perustuvia viestiverkkoja. Jatkossa alueelle ei voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä ja hankkeessa pyydetään huomioimaan Cinian teleliikenteelle aiheutuvat mahdolliset haitat.

Etelä-Pohjanmaan liitto toteaa, että arviointiselostuksessa selkein puute on yhteisvaikutusten näkemäalueanalyysin toteutus. Analyysi olisi tullut toteuttaa huomioiden kaikki Isovuoren hankealueen läheisyyteen suunnitellut ja olemassa olevat tuulivoima-alueet. Keväällä nähtäville asetettavaan maakuntakaavaehdotukseen 2050 on tehty muutoksia viranomaiskuulemisen jälkeen ja muuttuneet määräykset ja merkinnät tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa. Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee täsmentää hanke- ja kaava-alueen läheisyyteen sijoittuvia

13.5.2024

kulttuuriympäristöjä koskevia lähtötietoja. Isovuoren tuulivoimahanke on maakuntakaavan ja valmisteilla olevan maakuntakaavan mukainen.

Fingrid Oyj:n mukaan suunnittelun edetessä voimajohtojen tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää erillinen risteämälausunto.

Fintraffic Lennonvarmistus Oy toteaa, että Liikenne- ja viestintävirasto selvittää osana lentoestelupaprosessia lentoesteen vaikutukset lentoliikenteen sujuvuudelle ja lentopaikan pitäjälle.

Lapuan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole huomautettavaa selostuksesta. Selostus on selkeä ja se täyttää ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain ja asetuksen mukaiset arviointiselostukselle annetut vaatimukset.

*Liikenne- ja viestintävirasto Traficom*in mukaan tuulivoimapuiston suunnittelussa tulee huomioida niiden vaikutukset radiojärjestelmiin, matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen sekä signaalin laatuun. Tuulivoimaloiden sijainti tulisi valita toimijoiden yhteistyössä niin, että häiriötä radiojärjestelmille ei pääsisi tapahtumaan, tai häiriöt olisi poistettavissa.

Luonnonvarakeskus toteaa, että tuulivoiman vaikutuksista eläinlajistoomme on toistaiseksi vähän tietoa. Metsäkanalintujen osalta tuulivoimaloiden vaikutus voi ulottua rakentamistakin pitemmälle ajalle ja vaikutukset saattavat olla pitkäaikaisia. 300–400 m etäisyys voimaloiden ja kanalintujen soidinten välissä on olemassa olevan kirjallisuuden perusteella riittämätön. Vaikutukset saattavat poiketa selostuksessa esitetystä tuulivoimapuistojen yhteisvaikutusten osalta ja yhteisvaikutusten arviointi on tehty suppeasti. Metsäkanalintujen vuotuiset vaihtelut olisi tullut ottaa huomioon kartoituksissa ja yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle. Törmäysvaikutusten vähentämiseksi tornin rakenteissa tulisi käyttää huomioratkaisuja.

Metsähallitus toteaa, että hankealueelle ei sijoitu luonnonsuojelualueita tai Metsähallituksen hallinnassa olevia alueita. Hankealue sijoittuu osittain uhanalaisen petolinnun reviirille mutta pelkästään Isovuoren hanketta tarkasteltaessa vaikutukset lajiin jäävät todennäköisesti pieniksi ja vähäisiksi. Yhteisvaikutusten arvioinnin perusteella Isovuoren hankkeen läheisyydessä olevilla kokoluokaltaan suuremmilla tuulivoimahankkeilla on merkittävä vaikutus lajin reviiriin.

Seinäjoen kaupungin kaupunginhallitus pitää arvioitavien tuulivoimaloiden kokonaiskorkeutta maltillisena. Esitettyjen tuulivoimaloiden kokoeroa nykyään käytössä olevien voimaloiden osalta ei ole vertailtu arviointiselostuksessa ja tämä tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa. Hankealue sijoittuu maakuntakaavaluonnoksen 2050 tuulivoima-

alueeseen. Yhteisvaikutukset Lamminnevan tuulivoimahankkeen kassa on kuvattu hyvin.

Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen mukaan arviointiselostus on selkeä ja siinä on arvioitu kattavasti YVA-lain mukaiset vaikutukset. Arvioinnissa on otettu huomioon Lamminnevan hankkeen yhteisvaikutukset sekä ne on esitetty realistisesti havainnekuvilla. Maakuntakaavan mukainen viheryhteysmerkintä toteutuu paremmin, jos tuulivoimalaa nro 3 siirretään hieman pohjoisempaan.

Seinäjoen museot pitää hyvänä, että olemassa olevia rakenteita (Lapuan alueella sijaitsevat tuulivoimalat) on hyödynnetty kuvasovitteissa. Arviointiselostuksessa ei oteta kantaa siihen, onko korkeimman hallinto-oikeuden 1986 tekemän päätöksen mukaiset arvot Isovuoren maiseman ja maastonmuotojen poikkeuksellisuudesta hävinneet alueelta. Vaikutuksia valtakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille aliarvioidaan selostuksessa. Maisemavaikutusten osalta VE2 on parempi vaihtoehto toteutukseen. Mikäli kaikki alueelle suunnitellut tuulivoimalahankkeet toteutuvat, yhteisvaikutukset kasvavat merkittäväksi.

Suomen erillisverkot Oy toteaa, että hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkko-operaatiopalvelut toimintaan.

Suomen luonnonsuojeluliitto (SLL), Pohjanmaan piiri ry huomauttaa, että alueella tehdyt luontoselvitykset ovat osittain puutteelliset ja muistuttaa luonnonsuojelulain mukaisesta levähdys- ja lisääntymispaikkojen säilyttämismahdollisuudesta. SLL muistuttaa kartoitettujen lajien voimakkaista vuotuisista vaihteluista esiintymisen, ravinnon sekä muiden olosuhteiden osalta. Hankealue on linnustollisesti runsasta ja törmäysriskit voimaloihin kasvavat. Tuulivoimalat tulisi jättää rakentamatta luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeille alueille ja käyttää riittävää suojaetäisyyttä. Tuulivoiman osalta tilanne on ylikuumentunut ja hankkeet pirstovat luontoa ja heikentävät asumisviihtyvyyttä.

Suomenselän Lintutieteellinen Yhdistys ry. toteaa, että kehrääjän osalta tulisi suorittaa uusintatarkastelua, koska lajin esiintymisellä on voimakasta vuotuista vaihtelua. Lisäksi petolintujen osalta selvityksiä tulisi tarkentaa, koska esimerkiksi sääksen toinen pesäpuu ei ole tiedossa. Hankevaihtoehto VE2 on suoluonnon, maiseman ja linnuston osalta kannatettavampi vaihtoehto. Yhteisvaikutusten osalta vaikuttamismahdollisuudet koetaan olemattomiksi.

Telia Finland Oy muistuttaa, että jatkossa hankkeen vaikutusalueelle ei voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä. Hankkeen sähkönsiirtojohtoista tulee tehdä vaarajänniteselvitys Telian kaapeleiden osalta.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes toteaa, että tuulivoimaloiden sijoituksessa on huomioitu ohjeelliset suojaetäisyydet Atrian tehtaan ja

biokaasulaitoksen sekä kemikaalien käsittely- ja varastointipaikkojen osalta.

Väylävirasto muistuttaa tuulivoimahankkeen kuljetusten ennakkosuunnittelun tärkeydestä sekä kuljetukseen liittyvistä luvista ja ohjeista. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon Väyläviraston suunnitteilla ja käynnissä olevat väyläverkon kehittämishankkeet.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueidenkäytönryhmä toteaa, että maisemavaikutuksia on arvioitu riittävästi arviointiselostuksessa.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikennevastuualue huomauttaa, että jatkosuunnittelussa arviointiselostuksessa esitetty erikoiskuljetusten liikennöinti tulee selvittää uudestaan, koska kuljetusten alku- ja loppuosat ovat haastavat. Kuljetusten suunnittelussa tulee huomioida myös Vaasan keskustan kiertäminen.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikkö toteaa, että uuden tielinjauksen ja maakaapelin reitin osalta tulee huomioida lähteen/tihkupinnan läheisyys ja tihkupintaan tulee suhtautua tärkeänä luontokohteena. Vaikutukset mehiläishaukkaan on vaikea arvioida, koska tieto pesäpuusta uupuu ja olemassa olevan tiedon ja varovaisuusperiaatteen mukaan tulee vaikutusten arvioida olevan merkittävät. Jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon mehiläishaukan reviirin turvaaminen ja pesäpuu tulee säilyttää käyttökelpoisena pesintään. Kanalintujen kannat vaihtelevat vuosittain ja yhden vuoden aineistolla ei välttämättä saada oikeaa kuvaa soitimen merkityksestä. Kaavamääräyksissä tulee ottaa huomioon mahdollisuus lieventäville toimenpiteille tuulivoimaloiden värityksessä linnustovaikutusten vähentämiseksi. Hankevaihtoehtoista VE2 on kannettavampi vaihtoehto mutta vaihtoehto jättää edelleen avoimeksi vaikutukset mehiläishaukan reviiriin. Liito-oravan osalta potentiaalisia elinympäristöjä tulee käsitellä aktiivisten reviirien tavoin, mikäli pitkäaikaisella seurannalla ei pystytä sulkemaan pois lajin esiintymistä alueella. Lepakkojen osalta varsinaisilla voimalapaikoilla ei ole toteutettu passiiviseurantaa.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristönsuojeluyksikkö muistuttaa, että vesilain mukaiset ojituseräilyt tulee tehdä ELY-keskukselle ennen töiden aloittamista. Uuden tiestön ja voimalaa palvelevien rakenteiden vaikutukset voivat olla merkittävät vesieliöympäristölle ja tämä tulee huomioida suunnitelmissa, esimerkiksi rumpujen mitoituksessa.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen vesistöyksikön mukaan YVA-selostuksesta poiketen alueella tehtävien ojituksen vaikutukset ovat pitkäaikaisia ja kuormituksen kasvu on osin pysyvää. Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojelullisiin ratkaisuihin ja ojitamattomien alueiden kuivatusta tulee välttää.

13.5.2024

Etelä-Pohjanmaan luonnonsuojeluyhdistys ry:n mukaan alueelle suunnitellut voimalat aiheuttavat luonnon pirstoutumista, joka vaikuttaisi alueen maisemaan sekä virkistyskäyttömahdollisuuksiin. Vaikutusmahdollisuudet Lamminnevan sekä Isovuorenevan hankkeiden yhteisvaikutusten osalta ovat pienet. Liito-oravaselvityksen ajankohta on ollut myöhäinen ja se olisi syytä uusia. Kehrääjän osalta selvityksiä tehdessä olisi tullut ottaa huomioon voimakkaat vuotuiset vaihtelut. Linnustovaikutusten osalta VE2 olisi parempi vaihtoehto. Hirvijärven arvokkaan lintualueella pesivien petolintujen osalta arviointia tulisi tarkentaa. Teerinevan sekä Jouttinevan merkitystä perhoslajiston elinympäristönä ei ole huomioitu arvioinnissa.

Annetuissa yksityisten mielipiteissä on otettu kantaa seuraaviin osaluaisiin:

Hankkeen sijainti ja maisema: Koetaan, että hanke sijoittuu liian lähelle asutusta ja hankkeen aiheuttaa negatiivisia vaikutuksia usean asuinalueen väestöön, kiinteistöjen arvoon sekä asumisviihtyvyyteen. Ihmiset kokevat melun vaikutukset yksilöllisesti ja tästä on olemassa tutkimuksia ulkomailta. Vähimmäisetäisyyden tulisi olla 3 km lähimmästä tuulivoimalasta. Alueella on jo muitakin kuormittavia tekijöitä tuulivoimaloiden lisäksi, mm. tuleva biokaasulaitos ja sikalat. Tuulivoimalat aiheuttavat maisemahaittaa.

Asukaskysely: Tehty asukaskysely ei ole tavoittanut kaikkia lähialueella asuvia.

Melu ja välke: Melumallinnuksen osalta ei ole huomioitu voimaloiden yhteisvaikutuksia tuulimyllyjen etäisyyksissä toisiinsa. Tuulivoimalat voivat aiheuttaa terveyshaittoja mm. infraäänien kautta. Suunnittelussa tulisi ottaa huomioon tuulivoimaloiden riittävä etäisyys toisiinsa nähden.

ARVIINTISELOSTUKSEN RIITTÄVYYS JA LAATU

Yhteysviranomaisen on tarkastanut arviointiselostuksen riittävyyden ja laadun. Arviointiselostus Isovuoren tuulivoimapuisto, Seinäjoki täyttää YVA-lain (252/2017) 19 §:ssä ja YVA-asetuksen (277/2017) 4 §:ssä arviointiselostukselle säädetyt sisältövaatimukset.

Arviointiselostus on laadittu arviointiohjelman ja olennaisilta osiltaan yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon pohjalta eikä se sisällä sellaisia olennaisia puutteita, jotka estäisivät yhteysviranomaista laatimasta perusteltua päätelmää hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista. Tehdyn arvioinnin perusteella on mahdollista muodostaa kokonaiskuva hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista sekä tunnistaa ja arvioida hankkeen merkittävät vaikutukset.

Arviointiselostus liitteineen on selkeälukuinen ja tiivis kokonaisuus. Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan tarkasteltavien vaikutustyyppien vaikutusalueiden laajuus on perusteltu kattavasti ja valittu asianmukaisesti. Arvioinnin tulokset on esitetty eri vaikutustyyppien arviointien kappaleissa sekä taulukkomuodossa esitetyssä yhteenvedossa vaihtoehtojen vertailuosiossa. Yhteysviranomainen pitää esitystapaa hyvänä, koska taulukot helpottavat keskeisten vaikutusten löytämistä arviointiselostuksesta.

Vaikutusten arviointi on jaettu selkeisiin kappaleisiin ja kaikista arvioitavista vaikutuksista on esitetty arvioinnin epävarmuudet sekä tarkasteltu lieventämiskeinoja. Selostuksessa on käytetty pääasiassa riittävän havainnollisia kuvia ja karttoja auttamaan hahmottamista.

Arviointiselostuksessa on esitetty taulukon muodossa YVA-asetuksen (277/2017) mukainen selvitys siitä, miten yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta on otettu huomioon. Menettely on riittävä.

Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan arviointiselostuksessa on kuvattu riittävästi hankkeen kannalta olennaisia strategioita, tavoitteita ja suunnitelmia. Vaikutukset maa- ja kallioperään, pohjavesiin, kasvillisuuteen, yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön on arvioitu riittävästi, eikä yhteysviranomaisella ole näiden vaikutusten arviointeihin huomautettavaa.

Kuulemisen sekä yhteysviranomaisen oman tarkastelun yhteydessä on noussut esille joitain puutteita ja epävarmuustekijöitä, jotka tulee ottaa huomioon hankkeen jatkosuunnittelun, kaavoituksen ja lupamenettelyjen yhteydessä. Yhteysviranomainen esittää puutteellisten arviointien osalta seuraavaa:

Raportointi ja laatijoiden pätevyys

Selvitys henkilöiden pätevydestä ja roolista arviointiselostuksessa on esitetty selkeästi taulukossa. Taulukosta puuttuvat kartoituksissa käytettyjen alikonsulttien tiedot, koulutukset ja kokemusvuodet. Tiedot olisi ollut tullut esittää arviointiselostuksen ja sen pohjana olevien raporttien laatijoiden pätevyden varmistamiseksi. Yhteysviranomainen muistuttaa, että hankkeesta vastaavan on varmistettava, että sillä on käytettävissään riittävä asiantuntemus ympäristövaikutusten arviointiohjelman ja -selostuksen laadintaan.

Arviointiselostuksessa ei ole esitetty suunniteltujen roottorien halkaisijamittaa. Halkaisijamitta on esitetty vain välkemallinnusraportissa mutta ei arviointiselostuksessa tuulivoimaloiden rakenteiden kuvauksessa.

Arviointiselostuksessa hankealueesta käytetään sekä hankealue että kaava-alue nimityksiä. Kaava-alue kattaa isomman alueen mitä hankealue. Selkeyden vuoksi olisi ollut suotavaa kuvata aluetta hankealueena.

13.5.2024

Linnustovaikutukset

Mehiläishaukan pesimäalue on arvioitu sijoittuvan noin 500–700 metrin etäisyydelle lähimmistä voimaloista. Varsinaista pesäpuuta ja tarkkaa reviirin aluetta ei ole löydetty, joten vaikutukset mehiläishaukkaan jäävät osittain epäselviksi.

Arviointiselostuksesta annetuissa lausunnoissa nousi esiin, että kehrääjän esiintymisessä Etelä-Pohjanmaalla on voimakasta vuotuista vaihtelua ja niiden esiintymisestä ei välttämättä ole saatu riittävästi tietoa arviointiin tehdyillä kartoituksilla.

Liito-orava

Arviointiselostuksessa elinympäristömallin tueksi suoritettuja muiden selvitysten yhteydessä laadittuja liito-oravakartoituksia ei ole tehty Suomen ympäristökeskuksen luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi 2021-oppaassa esitetyn ajankohdan mukaisesti. Liito-oravakartoituksen kartoitusajankohta ulostuspapanoille on oppaan mukaan maaliskuu-toukokuu, kun hankealueella tehdyt kartoitukset on suoritettu heinäkuussa ja syyskuussa. Yhteysviranomaisen huomautti arviointiohjelmavaiheen lausunnossa liito-oravakartoitusten myöhäisestä ajankohdasta ja totesi, että lajikartoitus on syytä uusida ja toteuttaa oikea-aikaisena liito-oravareviireiksi soveliailla kuvioilla. Uusia kartoituksia ei ole tehty lausunnon mukaisesti.

Lepakot

Lepakkokartoitus on toteutettu pääosin asianmukaisesti ja saatuja tuloksia on analysoitu kattavasti mutta puutteena kartoituksissa on, että varsinaisilla voimalapaikoilla ei ole toteutettu passiiviseurantaa.

Meluvaikutukset

Yhteysviranomaisen on edellyttänyt arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa, että arviointiselostuksessa tulee arvioida mallinuksissa käytettyjen voimaloiden ja hankkeen mukaisten voimaloiden ominaisuuksissa olevien poikkeavuuksien vaikutuksia melun leviämiseen. Tätä tarkastelua arviointiselostuksessa ei ole esitetty.

Arviointiselostuksessa todetaan, että meluvaikutuksia arvioitaessa on otettu huomioon myös lähiympäristön tieliikenteen ja teollisuustoiminnan aiheuttama meluvaikutus ja verrattu tuulipuiston aiheuttamaa meluvaikutusta näihin. Selostuksessa ei ole kuitenkaan selitetty miten meluvaikutus on huomioitu. Edellä mainitut melulähteet on mainittu vain alueen nykytilan äänimaiseman kuvauksessa sekä yhteisvaikutusten arvioinnissa Isovuoren ja Lamminnevan alueen läheisyyden äänilähteiksi, eikä siitä ole tehty esimerkiksi karttatarkastelua.

Havainnekuvat ja yhteisvaikutukset

Yhteisvaikutusten osalta havainnekuviin olisi selkeyden vuoksi ollut hyvä nimetä Lapuan kaupungin alueella toiminnassa olevien Jouttikallion tuulivoimalat ja Korpirannan tuulivoimala sekä näiden lapojen pyörähdysalat.

Isovuoren ja Lamminnevan tuulivoimahankkeiden havainnekuvien tarkastelussa muodostuvia yhteisvaikutuksia olisi tullut havainnollistaa paremmin lisäämällä tarkasteluun myös pimeääjan havainnekuvia, koska hankkeiden yhteisvaikutus maisemassa on merkittävä. Näkemäanalyysin perusteella tuulivoimalat näkyvät useassa kohtaa avoimessa maisemassa, minkä osalta myös pimeään ajan maisemavaikutukset korostuvat.

Arviointiselostuksessa on arvioitu yhteisvaikutusten olevan merkittäviä Hirvijärven alueen maisemaan virkistyskäytön kautta. Napalankalliot-Hietaharjunkangas ja Palopättäränmäen hankealueet sijoittuvat alle 10 km etäisyydelle Isovuoren ja Lamminnevan hankealueesta ja muodostavat myös yhteisvaikutuksia maisemassa. Havainnekuvat myös edellä mainittujen hankkeiden osalta olisivat tuoneet lisäarvoa arviointiin näkemäanalyysin tueksi. Alueiden vaikutuksia olisi ollut hyvä tarkastella sellaisista katselusuunnasta mistä molemmat hankkeet erottuvat maisemassa.

Maankäyttö

Arviointiselostuksessa ei ole tarkasteltu paikallisesti arvokasta rakennusperintöä.

YHTEYSVIRANOMAISEN PERUSTELTU PÄÄTELMÄ

Arviointiselostuksen mukaan hankkeen merkittävimmät kielteiset vaikutukset kohdistuvat maisemaan, luontoon, ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen. Isovuoren tuulivoimahanke osalta keskeistä on myös vaikutukset lähialueen muiden tuulivoimaloiden ja suunniteltujen tuulivoimahankkeiden kanssa, joista keskeisimmät yhteisvaikutukset on arvioitu kohdistuvan maisemaan, linnustoon sekä melu- ja välkevaikutuksiin. Yhteysviranomaisen yhtyy näihin johtopäätöksiin.

Tuulivoimaloiden toiminnan aikaisia vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen syntyy mm. melusta ja välkkeestä, maiseman muutoksista ja virkistyskäyttöön liittyvistä vaikutuksista. Isovuoren tuulivoimaloiden suunniteltu kokonaiskorkeus on 270 m ja vertailua voimaloiden kokoluokkaan tuo Lapuan kaupungin alueella sijaitsevat Jouttikallion tuulivoimalat, jotka ovat kokonaiskorkeudeltaan 60 m Isovuoren tuulivoimaloita matalampia, ollen kokonaiskorkeudeltaan 210 metriä. Isovuoren hankealueen vaikutusalueelle on lisäksi suunnitteilla tuulivoimahakkeita, joiden voimaloiden kokonaiskorkeudet ovat 300–350 m.

13.5.2024

Lähialueen maisemavaikutukset kohdistuvat asutukselle ja avoimille Nurmonjoen kulttuurimaisemille. Isovuoren tuulivoimaloista aiheutuu suuria kielteisiä vaikutuksia välittömässä lähimaisemassa (alle 2 km) ja 2-7 km etäisyydellä maisemavaikutukset ovat kokonaisuudessaan kohtalaisen kielteisiä. Isovuoren hankevaihtoehtojen VE1 ja VE2 vaikutukset ovat hyvin samanlaisia ja eroavat vaikutukseltaan lähinnä vain rajautuen maantieteellisesti pienemmälle alueelle, vaihtoehdon VE2 ollessa vaikutusalueeltaan pienempi. Vaihtoehdossa VE1 kaksi hankealueen eteläosaan sijoittuvaa tuulivoimalaa arvioidaan aiheuttavan enemmän vaikutuksia suoalueiden linnustolle, koska ne sijoittuvat ojittamattomien suoalueiden läheisyyteen. Sähkönsiirto toteutetaan maakaapelilla ja siirtolinja on lyhyt, joten sähkönsiirron ympäristövaikutukset jäävät vähäisiksi.

Isovuoren tuulivoimahankkeen hankevaihtoehtojen VE1 ja VE2 melumallinnusten tulosten melutasot jäävät pysyvästi asutukselle sekä loma-asutukselle määriteltynä päivä- ja yöajan ohjearvojen alapuolella kaikkien asuin- ja lomarakennusten kohdalla. Välkemallinnuksen tulokset lähimpien asuin- ja vapaa-ajankiinteistöjen osalta alittavat yleisesti käytetyt ohje-arvot. Hankealueella on virkistyskäyttöä ja aktiivisessa käytössä kaksi metsästysmajaa sekä yksi laavu. Melutaso alueen metsästysmajoilla ja laavulla ei arvioida ylittävän yleisille virkistysalueille asetettua ulkomelun päiväohjearvoa. Isovuoren ja Lamminnevan tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksesta melutaso tulee kasvamaan pohjoisessa sijaitsevan metsästysmajan alueella.

Arvioinnin aikana tehdyn asukaskyselyn mukaan suurin osa vastaajista sijoittui Nurmon jokilaakson alueelle sekä Keski-Nurmon alueelle ja miltei puolet vastaajista edustivat 2-3 km etäisyydellä sijaitsevaa vakituista tai vapaa-ajan asukasta. Suurin osa kyselyyn vastaajista arvioi, että heidän vakituisen tai vapaa-ajan asuntonsa pihalta, päivittäisten kulkureittien varrelta tai heidän käyttämiltään lähiympäristön virkistysreiteiltä tai -kohteilta avautuu näkymiä Isovuoren tuulivoimahankkeen voimaloiden suuntaan ja yli puolet asukaskyselyyn vastanneista uskoi Isovuoren tuulivoimahankkeen vaikuttavan kielteisesti asuinviihtyvyyteen. Arviointiselostuksen yleisötilaisuudessa esitettiin myös huoli maiseman muutoksesta Tepon asuinalueella. Maiseman muutos koskettaa useaa asuinalueita Nurmon alueella sekä vapaa-ajan asutusta Hirvijärven itärannalla.

Vaikka Isovuoren tuulivoimahankkeen melu-, välke- ja maisemavaikutukset ovat yksittäisenä hankkeena maltillisia, vaikutuksissa korostuu hankealueen välittömään läheisyyteen suunnitellusta Lamminnevan tuulivoimahankkeesta syntyvät yhteisvaikutukset. Yhteisvaikutuksissa korostuvat etenkin maisemavaikutukset, mutta niiden merkittävyys jää osittain epäselväksi, koska arviointiselostuksessa ei ole esitetty pimeän

13.5.2024

ajan havainnekuvia suunnitteilla sekä olemassa olevien lähialueen tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksista. Yhteysviranomaisen katsoo, että yhteinen havainnekuva myös Napalankallioiden, Hietaharjunkankaan ja Palopättäränmäen tuulivoimapuistosta olisi havainnollistanut ja selkeyttänyt arvioinnin maisema-analyysiä.

Mehiläishaukka on Suomessa erittäin uhanalainen ja hankkeen jatkosuunnittelussa varmistaa, ettei sen reviiriä ja pesäpuuta vaaranneta. Mehiläishaukka on pari- ja pesäpaikkauskollinen ja reviirillä elävän mehiläishaukkayksilön törmäys tuulivoimalaan mahdollisesti tyhjentää reviirin ja ainakin aiheuttaa tauon pesinnässä, kunnes reviiri täyttyy uudelleen. Saatavilla olevan tiedon ja varovaisuusperiaatteen mukaisesti vaikutukset voivat olla merkittäviä pesivälle mehiläishaukalle. Yhteisvaikutukset Isovuoren hankkeen ympärille suunnitellun Lamminnevan tuulivoimahankkeen kanssa lisäävät vaikutuksia mehiläishaukkaan ja heikentävät reviirin elinkelpoisuutta.

Vaikutusten arvioinnissa esitetty uhanalaisen lajin elinympäristömalliin perustuva törmäysriskiestimaatti on oikeansuuntainen, eikä Isovuoren hanke aiheuta todennäköisesti kuin korkeintaan vähäisiä vaikutuksia uhanalaisen lajin reviiriin. Hankkeiden yhteisvaikutusten arviointi viittaa kuitenkin merkittäviin törmäysriskeihin, mutta vaikutukset aiheutuvat kuitenkin pääasiassa muista lajin reviirille suunnitelluista hankkeista.

Arviointiselostuksessa on tunnistettu hankealueelta paikallisesti huomionarvoiseksi lintualueiksi Teerineva ja Jouttineva, jotka havaittiin olevan linnustoltaan monipuolisia ja siellä esiintyi useita uhanalaisia sekä muutokselle herkkiä lajeja sekä mm. teeren ja metson soidinalueita. Myös muun linnuston osalta Lamminnevan tuulivoimahanke toteutuessaan lisää yhteisvaikutuksia. Yhteysviranomaisen katsoo, että esitettyjen lieventävien keinojen käyttämistä tulee tarkastella kaavaprosessin aikana.

Liito-oravan ja lepakoiden osalta arviointi sisältää epävarmuutta. Kaavoitusprosessin yhteydessä tulee huomioida liito-oravan elinympäristöksi soveltuvat metsäkuviot hankealueella. Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee myös poissulkea lepakoiden kannalta arvokkaiden alueiden sijoittuminen suunnitelluille voimalapaikoille.

Jatkosuunnittelussa tulee myös huomioida, että uusi tielinjaus ja maakaapeli kulkisivat luontoselvityksissä havaitun mahdollisen tihkupinnan läheisyydessä.

Isovuoren suunniteltu tuulivoimahanke on kokonsa puolesta voimassa olevan maakuntakaavan mukainen, koska tuulivoimaloiden määrä on alle 10 kappaletta. Isovuoren tuulivoima-alue sijoittuu myös vireillä olevan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 esitetyn tuulivoima-aluevarauksen alueelle. Kaavaprosessissa tulee täsmentää hanke- ja kaava-alueen läheisyyteen sijoittuvia kulttuuriympäristöä koskevia

lähtötietoja sekä Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaehdotuksen 2050 laadinnan aikana päivittyneet merkinnät ja määräykset. Hankkeen jatkosuunnittelussa ja kaavoituksen edetessä tulee ottaa huomioon maakuntakaavaehdotukseen sisältyvä koko maakuntaa koskeva ekologisten yhteyksien huomioimista koskeva suunnittelumääräys.

Perustelut

Maisemavaikutukset

Tuulivoimaloiden hallitsevuuteen maisemassa vaikuttaa tuulivoimaloiden koko ja määrä, tuulivoimaloiden etäisyys ja näkyminen, tuulivoimaloiden sijoittelu ryhmässä sekä lentoestevalot ja liike. Isovuoren tuulivoimaloiden määrä ei ole merkittävä, mutta tuulivoimaloiden koko on huomattavasti korkeampi mitä esimerkiksi Lapualla sijaitsevien tuulivoimaloiden, ja ne näkyvät havainnekuvien perusteella kauas maisemassa. Välittömiä ja maisemaan suoraan kohdistuvia vaikutuksia syntyy tuulivoimaloiden perustusten ja pystytysalueiden rakentamisesta, sekä tarvittavien huoltoteiden ja voimajohtojen rakentamisesta, jotka edellyttävät puuston raivaamista ja maaperän muokkaamista. Maisemakuvaan kohdistuvien vaikutusten voimakkuuteen vaikuttavat maiseman piirteet sekä tuulivoimaloiden näkyminen maisemassa.

Merkittävimmät maisemalliset yhteisvaikutukset Isovuoren hankkeella on Isovuoren ympärille suunnitellun Lamminnevan tuulivoimahankkeen kanssa.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Laaditun melumallinnuksen mukaan Isovuoren kummassakin vaihtoehdossa (VE1 ja VE2) alitetaan Vna 993/1992 ulkotiloille asettamat raja-arvot jokaisen mallinnuksen vapaa-ajan ja asuinkiinteistön osalta, ollen korkeimmillaan pisteessä R1 33,2 dB. Yhteismallinnuksissa, joissa on huomioitu Lamminnevan tuulivoimalat vaihtoehdoissa VE1 ja VE2, raja-arvot alitetaan myös jokaisen lähimmän vapaa-ajan tai asuinkiinteistöjen kohdalla. Korkeimmat mallinnetut arvot ovat pisteissä R1 38,2 dB sekä pisteessä R6 36,4 dB. Sisätiloihin arvioidut (ulkoseinän ääneneristävyyden Turun AMK:n tutkimuksen arvojen mukaisesti) pienitaajuisen melun tasot alittavat mallinnuksissa sisätiloihin annetut Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 545/2015 mukaiset toimenpiderajat jokaisen ympäristön asuin- ja lomarakennuksen osalta. Arvioidut sisämelun kokonaistasot alittavat 545/2015 sisämelun toimenpiderajan LAeq 1h 25 dB.

Isovuoren tuulivoimaloista aiheutuu välkevaikutusta lähimmissä asuin- ja vapaa-ajankiinteistöissä (pisteet R4 ja R5). Vaikutukset jäävät molemmissa pisteissä alle kahden tunnin vuosittaiselta määrältään ja ovat reilusti alle Saksassa ja Ruotsissa käytettyjen ohjearvojen 8 tuntia vuodessa. Lamminnevan hankkeen kanssa tehdyssä yhteismallinnuksessa

13.5.2024

välkkeen määrä kasvaa, mutta muodostuvan välkkeen määrät jäävät kuitenkin alle edellä mainittujen ohjearvojen asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöissä.

Alueen virkistyskäytön osalta hankealueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvien metsästysmajojen alueella meluvaikutus on alueella alle 45 dB ja laavu sijoittuu 45...50 dB:n melualueen reunalle. Isovuoren ja Lamminnevan tuulivoimahankkeiden melun yhteismallinnuksen osalta Uitonloukon metsästysmajan alueella meluhaitta tulee muuttumaan 45...50 dB melualueelle. Alue ei ole tuulivoimameluasetuksessa tarkoitettu yleinen virkistysalue, vaan tavanomainen metsätalousalue, jota voidaan käyttää jokaisenoikeudella tapahtuvaan virkistämiseen.

Pohjoisosassa hankealuetta sijaitsevalle Uitoloukon metsästysmajalle Isovuoren VE1 väkemaalinnuksen mukaan välkettä tulee muodostumaan hieman yli 28 tuntia vuodessa. Isovuoren laavulle noin 21 tuntia ja eteläisemmälle (Nurmon Metsästysseuran) metsästysmajalle noin 10 tuntia vuodessa. Hankevaihtoehdossa VE2 vuotuisen välkkeen määrät ovat vähäisemmät. Isovuoren ja Lamminnevan tuulivoimahankkeiden yhteismallinnuksessa Uitonloukon metsästysmajalle muodostuvan välkkeen määrä kasvaa merkittävästi ja siten vähentää alueen virkistysarvoa. Metsästysmajoihin ja laavuihin ei kuitenkaan sovelleta suosituksia välkkeen vuotuisesta enimmäismäärästä.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu merkittäviä melu- ja välkevaikutuksia. Jatkosuunnittelussa tulee huomioida, että melumallinnuksessa esitetty melun ja välkkeen leviämisalueet eivät laajene. Mikäli rakennuslupavaiheessa havaitaan poikkeavuuksia arviointiselostuksessa esitetystä, rakennuslupaviranomaisen tulee selvittää YVA-lain 27 §:n mukaisesti ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ajantasaisuus ELY-keskuksen YVA-yhteysviranomaiselta ennen lupien myöntämistä.

Tuulivoimaloiden melusta aiheutuvaa haittaa voidaan ehkäistä ympäristöluvassa annetuilla määräyksillä, mikäli voimaloista saattaa aiheutua naapurussuhdelain 17 §:n mukaista kohtuutonta haittaa asukkaille. Ensisijainen keino meluhaittojen ehkäisyyn on kuitenkin voimaloiden sijoittaminen riittävän etäälle asutuksesta, jotta ympäristöluvan tarve ei ylity.

Luontovaikutukset

Mehiläishaukkaa koskee luonnonsuojelulain 70 § 3 momentin tarkoittama pysyvän pesän vahingoittaminen.

Uhanalaisen lajin reviirin ydinalueet eivät painotu elinympäristömallinnuksen perusteella Isovuoren alueen läheisyyteen, mikä pienentää todennäköisesti myös lajin liikkumisaktiivisuutta Isovuoren

hankealueella. Pesäpaikan sijaintiin liittyy epävarmuutta, mutta Isovuoren hanke sijoittuu kokonaisuudessaan etäälle uhanalaisen lajin tiedossa olevista pesäpaikoista, minkä vuoksi epävarmuustekijät eivät vaikuta merkittävästi arvioinnin johtopäätöksiin.

Tuulivoimaloiden linnustovaikutuksia voidaan lieventää voimaloiden sijoittelulla ja rakentamistöiden ajoittamisella lintujen pesimäkauden ulkopuolelle keskeisillä alueilla. Kanalintujen on havaittu olevan herkkiä törmäyksille tuulivoimaloiden rakenteisiin ja arviointiselostuksessa esitetään lieventävinä toimenpiteinä, että törmäyksiä voidaan välttää esimerkiksi maalaamalla voimaloiden tornien alaosa tummaksi.

Luonnonsuojelulain 78 § mukaan luontodirektiivin liitteessä IV a mainitut eläinlajit ovat tiukkaa suojelua edellyttäviä eliölajeja, joiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä heikentää. Arviointiselostuksen mukaan kaava-alueen metsäalueet ovat pääosin nuoria mäntyvaltaisia talousmetsiä ja varttuneemmat kuusikot ovat pirstoutuneita, pienialaisia ja pääosin käsiteltyjä. Alueella ei arvioida todennäköisesti esiintyvän liito-oravaa tai lajin kulkuyhteyksiä mutta alueilla, joille ei ole toteutettu maastokäyntejä, liito-oravan esiintymistä ei voida kuitenkaan täysin sulkea pois. Liito-oravan esiintyminen ei arvioida kuitenkaan olevan alueella todennäköistä ja johtopäätöstä tukevat myös Lamminnevan tuulivoimahankkeen liito-oravaraportin havainnot. Lepakkojen osalta puutetta arvioinnin tuloksiin tuo havainnointitiedon puuttuminen voimalapaikoilta.

Mahdolliseen tihkupintaan tulee suhtautua tärkeänä luontokohteena riippumatta sen arvioidusta luonnontilaisuudesta. ELY-keskus on toimivaltainen viranomaisen määrittämään kohteen luonnontilaisuuden ja tätä kautta mahdollisen vesilain mukaisen lupatarpeen, mikäli kohteen luonnontilaa vaarannetaan.

Maakuntakaava

Voimassa olevassa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa alueella ei ole tuulivoimavarausta, mutta maakuntakaava sallii alle 10 tuulivoimalan toteuttamisen kuntakohtaisella kaavoituksella.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaehdotuksessa Isovuoren tuulivoimahankealue sijoittuu tuulivoimalle rajatun alueen sisään. Aluerajauksen nimi on Hietikonneva ja alustavan kaavamääräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei tuulivoimarakentaminen merkittävästi heikennä valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden tai merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen maisemakuvaa.

Maakuntakaava 2050 ehdotuksessa on poistunut Isovuoren alueelta viheryhteystarvemerkinä. Maakuntakaavaehdotukseen on sisällytetty koko

maakuntaa koskeva ekologisten yhteyksien huomioimista kokeva suunnittelumääräys, joka tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa.

HANKKEEN JATKOKÄSITTELYSSÄ HUOMIOITAVAA

Hanketta koskevaan lupahakemukseen on liitettävä arviointiselostus ja tämä yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä. Lupaviranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen eikä tehdä muuta siihen rinnastettavaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja perustellun päätelmän. Lupapäätökseen on sisällytettävä perusteltu päätelmä, ja siinä on asianmukaisesti otettava huomioon arviointiselostusta koskevan kuulemisen tulokset. Päätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja perusteltu päätelmä on otettu huomioon.

Lupaviranomaisen on varmistettava, että perusteltu päätelmä on ajan tasalla lupa-asiaa ratkaistaessa. Hankkeesta vastaava voi tarvittaessa pyytää ennen lupa-asian vireille tuloa yhteysviranomaisesta esittämään näkemyksensä perustellun päätelmän ajantasaisuudesta. Ajantasaistamisen tarvetta voidaan joutua tarkastelemaan esimerkiksi, jos hanke on muuttunut tai arvioinnista on kulunut pitkä aika.

Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikennevastuualueen lausunto vaihtoehtoisten reittien kartoittamisesta kuljetuksissa.

PERUSTELLUN PÄÄTELMÄN TOIMITTAMINEN JA SIITÄ TIEDOTTAMINEN

Yhteysviranomainen toimittaa perustellun päätelmänsä sekä kopiot arviointiselostuksesta saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle.

Perusteltu päätelmä toimitetaan tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille, vaikutusalueen kunnille, maakuntien liitoille ja muille asianosaisille viranomaisille.

Perusteltu päätelmä sekä saadut lausunnot ja mielipiteet ovat nähtävillä ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa:

www.ymparisto.fi/isovuorituulivoimaYVA sekä viranomaisen verkkosivuilla 30 päivän ajan osoitteessa www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etela-pohjanmaa.

SUORITEMAKSU, SEN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA OIKAISUMAHDOLLISUUS

Suoritemaksu on 11 000 euroa.

Yhteysviranomaisen perustellusta päätelmästä perittävä maksu on määritelty tavanomaisen hankkeen mukaisesti (14–23 henkilötyöpäivää). Maksu määräytyy ELY-keskusten maksuista annetun asetuksen perusteella.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että perustellusta päätelmästä perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän perustellun päätelmän antamispäivästä.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 19 ja 23 §

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 4 §

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus (TEM/1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristö- keskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallinto- keskuksen maksullista suoritteista vuonna 2024.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Tia Lummi-Lehtinen ja ratkaissut johtava asiantuntija Elina Venetjoki.

Liitteet

Liite 1 Annetut lausunnot, mielipiteet ja asiantuntijakommentit

Liite 2 Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus

Jakelu

Lakeuden Taivaanraapija Oy

Seinäjoen kaupunki

Lapuan kaupunki

Ramboll Finland Oy

Tahot, joilta on pyydetty lausunto

Tämä asiakirja EPOELY/2243/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
EPOELY/2243/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lummi-Lehtinen Tia 13.05.2024 14:04

Ratkaisija Venetjoki Elina 13.05.2024 14:20

MAKSUA KOSKEVA OIKAISUVAATIMUSOHJE

Viranomainen, jolta oikaisua vaaditaan

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua kirjallisesti Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus).

Viranomainen, jolle valituskirjelmä on toimitettava sekä oikaisuvaatimusaika

Asian käsittelystä perittävää maksua koskeva oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa ei antopäivää oteta lukuun. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, oikaisuvaatimusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisua vaaditaan
- millaista oikaisua vaaditaan (miltä kohdin päätökseen haetaan oikaisua ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi)
- perusteet, joilla oikaisua vaaditaan
- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset oikaisuvaatimuksen tekijälle voidaan toimittaa.

Jos oikaisuvaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Oikaisuvaatimuksen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimuskirjelmä.

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon oikaisua haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen on liitettävä oikaisuvaatimuskirjelmään valtakirja (Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee kuitenkin esittää valtakirja ainoastaan, jos Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus niin määrää.)

Oikaisuvaatimuksen perille toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava ELY-keskuksen kirjaamoon. Oikaisuvaatimuskirjelmän voi tuoda perille vaatimuksen tekijä itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuullaan lähettää myös postitse, sähköpostitse tai toimittaa lähetin välityksellä. Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Oikaisuvaatimuksen toimittamisesta sähköisesti säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Yhteystiedot

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

käyntiosoite:
Alvar Aallon katu 8, SEINÄJOKI
Wolffintie 35, VAASA
Pitkäsillankatu 15, KOKKOLA
Aukioloaika: kello 8.00 – 16.15

postiosoite:
PL 156, 60101 SEINÄJOKI
PL 262, 65101 VAASA
PL 77, 67101 KOKKOLA

puhelin: 0295 027 500
sähköposti: kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Sähköinen asiointi –lomake: <https://www.ely-keskus.fi/asiointi-ja-yhteystiedot>

Muu asiointi > Yleiset asiointilomakkeet > Yleinen asiointilomake yrityksille, yhdistyksille, toiminnanharjoittajille, kunnille ja viranomaisille (asiointipalvelu.ahtp.fi). Tähdellä merkityt kohdat ovat pakollisia.